

CCE RR

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003
KARNATAKA SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD, MALLESWARAM,
BANGALORE – 560 003

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಜೂನ್, 2017

S. S. L. C. EXAMINATION, JUNE, 2017

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS

ದಿನಾಂಕ : 15. 06. 2017]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 16-S

Date : 15. 06. 2017]

CODE NO. : 16-S

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : First Language — SANSKRIT

प्रथम भाषा — संस्कृतम्

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / New Syllabus)

(ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Regular Repeater)

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

[Max. Marks : 100

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನೆ
	भाग - "A" (गद्य-पद्य-पूरकपाठः) (62 अङ्काः)	
I.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत —	11 × 1 = 11
1.	वज्रायुधेन वृत्रम् इन्द्रः जघान ।	1
2.	सर्वोऽपि जीवराशिः सूर्यात् बलं प्राप्नोति ।	1
3.	भोजः भुवनेश्वरीविपिने हन्तव्यः ।	1

RR-XXI-8008

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
4.	कर्णस्य सारथिः शल्यः ।	1
5.	भारतमाता राजराजैः पूजिता ।	1
6.	अञ्जना शालिशूकनिभाभासं सुतं प्रासूत ।	1
7.	लोकः स्वकर्मसूत्रेण ग्रथितः ।	1
8.	हास्यरसस्य स्थायिभावः हासः ।	1
9.	शुभेन कर्मणा सौख्यं भवति ।	1
10.	भारतीयानां दृष्ट्या हिमालयः मोक्षद्वारम् अस्ति ।	1
11.	द्यूतक्रीडायां पाण्डवाः पराजिताः ।	1
II.	चतुर्थपदं लिखत —	4 × 1 = 4
12.	वत्सराजः ।	1
13.	मा गृधः ।	1
14.	नदी ।	1
15.	नारायणः ।	1
III.	लघूत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत —	4 × 2 = 8
16.	अस्थियाचकम् इन्द्रं दधीचिः सानन्दं, “साधु । भोः इन्द्र ! अद्य मम जीवनं सफलं जातम् । यतः शरीरस्य अस्य त्यागः लोकोपकाराय क्रियते । उक्तञ्च-त्याग एको गुणः श्लाघ्यः किमन्यैर्गुणराशिभिः । त्यागाज्जगति पूज्यन्ते पशुपाषाणपादपाः”। इति अवदत् ।	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
17.	वनस्पतिः, द्रुमः, लता, गुल्मश्चेति पादपजातयः चतुर्धा भवन्ति । तासां जन्म बीजात्, काण्डात्, कन्दात् वा त्रिविधं भवति ।	2
18.	पुरुषः अतृप्यमाणः ज्ञानचक्षुषा निर्वेदम् आदत्ते । ततः सः प्रज्ञाचक्षुः भूत्वा कामे, रसे, गन्धे न रज्यते । पापं कर्म जहाति । धर्मात्मा भवति । परं मोक्षं च लभते ।	2
19.	भोजस्य जन्मपत्रिकां दृष्ट्वा दैवज्ञः “पञ्चाशत्पञ्चवर्षाणि सप्तमासा दिनत्रयम् । भोजराजेन भोक्तव्यः सगौडो दक्षिणापथः ॥” इति आह ।	2
IV.	श्लोकयोः तात्पर्यं लिखत —	2 × 2 = 4
20.	<p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'उपनिषद्‌चनम्' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಈ ಆತ್ಮವು ಹುಟ್ಟುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ನಾಶವನ್ನೂ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಧಾವಿಯಾದ ಈ ಆತ್ಮವು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಜನಿಸದ, ನಿತ್ಯವಾದ, ವೃದ್ಧಿಕ್ಷಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮತ್ತು ಪುರಾಣವಾದರೂ ಹೊಸದಂತಿರುವ ಈ ಆತ್ಮವು ಶರೀರವು ನಾಶವಾದರೂ ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.</p>	2
21.	<p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು 'भारतीयभावना' ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ನಾವು ಸಮಗ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ-ಮಧ್ಯದಿಂದ-ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತೀಯರೇ ಆಗಿದ್ದೇವೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತೀಯರೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ಈ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿ.</p> <p style="text-align: center;">ಅಥವಾ</p> <p>ಪರ್ವತದ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ, ದಯೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ, ಮಂಗಳಕರವಾದ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ, ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಡತಿಯಾದ, ವೀಣೆ ಮೊದಲಾದ ವಾದ್ಯಗಳ ನಾದದಿಂದ ಕೂಡಿದ ದಿವ್ಯ-ಭವ್ಯವಾದ ಹಾಡುಗಳಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗುವ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತಮಾತೆಯನ್ನು ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.</p>	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
V.	कव्योः देश-काल-कृतीनां विषये लिखत —	2 × 3 = 6
22.	कविः : भरतमुनिः देशः : भारतम् कालः : क्रि०पू० द्वितीयशतकम् कृतिः : नाट्यशास्त्रम् ।	3
23.	कविः : नीलकण्ठदीक्षितः देशः : मथुरानगरम् माता : भूमिदेवी पिता : नारायणदीक्षितः कालः : क्रि०श० सप्तदशशतकम् कृतयः : 1. नीलकण्ठविजयचम्पूः 2. शिवलीलार्णवम् 3. गङ्गावतरणम् ।	3
VI.	यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत —	3 × 3 = 9
24.	‘ज्ञानदीपः’ इति पाठः । शूफकमहाशयः अवदत् । सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयम् अवदत् । अथवा ‘ज्ञानदीपः’ इति पाठः । डा० सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयः अवदत् । संस्कृतेन संस्कृतिः सुरक्षिता ।	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
25.	<p>‘दानशूरः’ इति पाठः ।</p> <p>शक्रः अवदत्</p> <p>कर्णस्य यशः ।</p>	3
26.	<p>‘भीष्मोक्तयः’ इति पाठः ।</p> <p>भीष्मः अवदत् ।</p> <p>युधिष्ठिरम् अवदत् ।</p>	3
VII.	दशभिः वाक्यैः उत्तरम् –	3 × 4 = 12
27.	<p>ಆಯುರ್ವೇದದ ಪಂಡಿತರಾದ ಚರಕ, ಸುಶ್ರುತ, ವಾಗ್ಭಟ ಮೊದಲಾದವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರಸೇವನೆಯ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಳಿ-ನೀರುಗಳಂತೆ ಆಹಾರವೂ ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.</p> <p>ಆಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನಿಂದಿತವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಧರಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರದಿಂದ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಧರಿಸಿದಾಗ, ಪರಮತತ್ವದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದುಃಖದ ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಬಹುದು.</p> <p>ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಅಪಧ್ಯಕರವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕಷ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವನಾಗಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಹಿತವಾದ ಊಟವನ್ನು ಮಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೂಕ್ತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.</p> <p>ಹೀಗೆ ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ರೋಗಗಳು ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ಬರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಅತಿಯಾದ ನೀರಿನ ಸೇವನೆ, ಅಧಿಕವಾದ ಅಪಧ್ಯಕರವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು, ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗುವುದು, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿರುವುದು, ಮೂತ್ರಮಲಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣವೆಂಬ ಆರು ಮೂಲಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ರೋಗಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.</p>	4

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
28.	<p>'मारुते: महिमा' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ವಾಲ್ಮೀಕಿಮುನಿಗಳಿಂದ ವಿರಚಿತವಾದ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರಕಾಂಡದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಗಸ್ಯಮುನಿಗಳು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಆಂಜನೇಯನ ಜನ್ಮ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮೇರು ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ರಾಜನಾಗಿದ್ದ ಕೇಸರಿ ಮತ್ತು ಅವನ ಪತ್ನಿ ಅಂಜನಾದೇವಿಗೆ ವಾಯುದೇವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಆಂಜನೇಯನು ಜನಿಸಿದನು. ಅವನು ಭತ್ತದ ಅಗ್ರಭಾಗದಂತೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದನು.</p> <p>ಒಮ್ಮೆ ಅವನ ತಾಯಿಯು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತರಲು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದಳು. ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಬಳಲಿದ ಆಂಜನೇಯನು ದಾಸವಾಳದ ಹೂವಿನಂತೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿ, ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ ಹಣ್ಣೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ, ಹಿಡಿಯಲು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಜಿಗಿದನು. ಈ ಬಾಲಕನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಸಾಧಕನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಸೂರ್ಯನು ಅವನನ್ನು ಸುಡಲಿಲ್ಲ.</p> <p>ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಮುಂದಾದ ಆಂಜನೇಯನ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಹುವಿನಿಂದ ತಿಳಿದ ಇಂದ್ರನು, ಐರಾವತವನ್ನೇರಿ ಬರಲು, ಐರಾವತವನ್ನು ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಹಣ್ಣೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಮುಂದಾದಾಗ, ಇಂದ್ರನು ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಹೊಡೆದನು. ಆಗ ಆಂಜನೇಯನು ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲು, ಅವನ ದವಡೆಯು ಭಗ್ನವಾಯಿತು. ವೃಥೆಗೊಂಡ ಇಂದ್ರನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇವನು 'ಹನುಮ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗುವಂತೆ ಹರಿಸಿ, ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಅವಧ್ಯನಾಗುವಂತೆ ವರವನ್ನು ನೀಡಿದನು ಎಂಬ ವಿಚಾರವು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ.</p>	4

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
29.	<p>ಶಿವಾಜಿಯ ಪುತ್ರನಾದ ರಾಜಾರಾಮನು ಧೂಳಿನಿಂದ ಆವೃತವಾದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ, ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಯುವಕರೊಡನೆ ಕೆಳದಿಯ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದನು. ಆಗ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ ಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕನಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪರಿಪಾಲಕನಾದ ಶಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜನ ಪುತ್ರನಾದ ಅವನು ನಮಸ್ಕಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ರಾಣಿಯ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಿತ್ರನಾಗಿದ್ದ ಶಿವಾಜಿಯ ಪುತ್ರನಾದ ಅವನು ಬಳಲಿರುವ ಕಾರಣವನ್ನು ಚನ್ನಮ್ಮಳು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ಅವನು, “ಶಿವಾಜಿ ಪ್ರಭುಗಳ ಮರಣದ ಅನಂತರ ಮೊಘಲ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಔರಂಗಜೇಬನು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದನು. ತನ್ನ ಅಣ್ಣನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು. ತನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಬಂದಾಗ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೋ ಓಡಿ ದುಃಖಿತರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ತಾಯಿಯಾದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಬಂದಿರುವೆನು. ತನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು ಅನಂತರ ಪ್ರಜೆಗಳು ರಾಜಾರಾಮನಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ, ಚನ್ನಮ್ಮಳು ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆಂದಳು.</p> <p>“ರಾಜಪುತ್ರನಾದ ರಾಜಾರಾಮನೇ, ನಿನಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಶರಣಾಗತನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವೆವು ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ” ಎಂದಳು. ಆಗ ರಾಜಾರಾಮನು, “ತಾಯಿ ಚನ್ನಾಂಬಿಕೆಯೇ, ನೀನು ನನ್ನ ಅಭಯದಾಯಿನಿ. ಪ್ರಾಣವನ್ನು ನೀಡಿದವಳು. ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರು ಇರುವವರೆಗೂ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯು ಮೂರುಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹರಡಲಿ” ಎಂದನು. ಆಗ ಚನ್ನಮ್ಮಳು ಶಿವನ ಇಚ್ಛೆಯಂತಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದಳು.</p> <p style="text-align: center;">ಅಥವಾ</p> <p>ಮುಂಜನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ವತ್ಸರಾಜನು ಭೋಜನನ್ನು ಕೊಂಡು ಅವನ ತಲೆಯನ್ನು ತರಲು ಹೊರಟನು. ವತ್ಸರಾಜನು ಗುರುಕುಲದಿಂದ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಕಾಡಿನ ಮಹಾಮಾಯಾಭವನಕ್ಕೆ ಭೋಜನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬೇಗನೆ ಹೊರಟನು. ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು.</p> <p>ಆಗ ಭೋಜನು ಆಲದ ಎಲೆಯ ದೊನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ರಕ್ತವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಮುಂಜನಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ವತ್ಸರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ವತ್ಸರಾಜನು ತನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ರಥದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಗರದ ಹೊರಗಿನ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿದನು.</p> <p>ಕೃತ್ರಿಮ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾದವರಿಂದ ಕುಂಡಲಸಮೇತವಾದ, ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿರುವ ಭೋಜನ ಕೃತ್ರಿಮ ತಲೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ಆ ತಲೆಯನ್ನು ಮುಂಜನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ವತ್ಸರಾಜನು ಭೋಜನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದನು.</p>	4

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
VIII.	श्लोकपूरणम् —	1 × 4 = 4
30.	क्षारं जलं वारिमुचः पिबन्ति तदेव कृत्वा मधुरं वमन्ति । सन्तस्तथा दुर्जनदुर्वचांसि पीत्वा च सूक्तानि समुद्गिरन्ति ॥	4
IX.	अनुच्छेदप्रश्नानाम् उत्तराणि —	4 × 1 = 4
31.	i) वराहमिहिरः 'अत्यन्तमेधावी' इति ख्यातः ।	1
	ii) वराहमिहिरस्य पिता आदित्यदासः माता च सत्यवती ।	1
	iii) पञ्चसिद्धान्तिका, लघुजातकम्, बृहज्जातकम्, बृहत्संहिता, योगतन्त्रम् इत्यादयः वराहमिहिरस्य प्रमुखग्रन्थाः ।	1
	iv) बृहत्संहिता 'प्राचीनविश्वकोषः' इति प्रसिद्धा ।	1
भागः - B (व्याकरणविभागः) (22 अङ्काः)		
X.	समुचितोत्तरप्रश्नानाम् उत्तराणि —	10 × 1 = 10
32.	(C) रेफादेशः	1
33.	(A) महोदया	1
34.	(B) पराधीनः	1
35.	(D) शङ्कराय अभिषेकः रोचते	1
36.	(A) कर्मधारयः	1
37.	(C) द्वितीया	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्															
38.	(B) अनुनासिकसन्धिः	1															
39.	(C) मेघः	1															
40.	(A) लिट्	1															
41.	(D) बलम् अनतिक्रम्य ।	1															
42.	प्रयोगपरिवर्तनं कुरुत – a) मया जलं पीयते । b) अध्यापकः प्रश्नं पृष्टवान् ।	2 × 1 = 2															
43.	प्रश्नवाक्यस्य उत्तराणि – a) चन्द्रस्य कदा वृद्धिः सम्भवति ? b) शून्यस्य योगदानं केषाम् अस्ति ?	2 × 1 = 2															
44.	कृदन्तस्य उत्तराणि – a) ज्ञातवान् → क्तवतु प्रत्ययः । b) अर्चितुम् → तुमुन् प्रत्ययः ।	2 × 1 = 2															
XI.	अलङ्कारस्य उत्तरम् –	3															
45.	उदाहरणम् : सौजन्यमेव सुवर्णम् अलङ्कारस्य नाम : रूपकम् लक्षणम् : उपमान-उपमेययोः अभेदः रूपकम् । समन्वयः : अस्मिन् वाक्ये उपमान-उपमेययोः सुवर्ण-सौजन्ययोः अभेदः वर्णितः ।	1 1 1															
XII.	वृत्तस्य उत्तरम् –	3															
46.	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td>न</td><td>न</td><td>म</td><td>य</td><td>य</td> </tr> <tr> <td>UUU</td><td>U UU</td><td>-- --</td><td>U --</td><td>U --</td> </tr> <tr> <td>उदय</td><td>ति यदि</td><td>भानुः प</td><td>श्चिमे दि</td><td>ग्विभागे</td> </tr> </table> छन्दोनाम : मालिनी अक्षराणि : 15 गणाः : न - न - म - य - य ।	न	न	म	य	य	UUU	U UU	-- --	U --	U --	उदय	ति यदि	भानुः प	श्चिमे दि	ग्विभागे	2 1
न	न	म	य	य													
UUU	U UU	-- --	U --	U --													
उदय	ति यदि	भानुः प	श्चिमे दि	ग्विभागे													

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्										
	<p>श्रीः</p> <p>क्षेमम् स्थानम्</p> <p>दिनाङ्कः</p> <p>पूज्यमातृचरणानां साष्टाङ्गप्रणामाः । अहम् अत्र कुशली/कुशलिनी । भवन्तः अपि तत्र कुशलिनः इति मन्ये ।</p> <p>मम अध्ययनं सम्यक् प्रचलति । मम वार्षिकी परीक्षा आगमिसप्ताहे भविष्यति । अहं सम्यक् सिद्धतां कृतवान्/कृतवती अस्मि । प्रातः पञ्चवादने एव प्रबुध्य पठामि । अध्यापकानां सहकारेण सर्वेऽपि विषयाः पुनरारविताः । उन्नताङ्गान् लप्स्ये इति आशयः अस्ति । भवताम् आशीर्वादाः मयि भवन्तु ।</p> <p>अन्यत् सर्वं कुशलम् । सर्वेभ्यो मम नमस्कारान् सूचयतु ।</p> <p>भवदीयः/या पुत्रः/पुत्री, सुन्दरः/सरस्वती</p>	<p>$\frac{1}{2}$</p> <p>3</p> <p>$\frac{1}{2}$</p>										
	<table border="1"> <tr> <td>सकाशात्,</td> <td>सविधे,</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>पिन् <input type="text"/></td> <td>पिन् <input type="text"/></td> </tr> </table>	सकाशात्,	सविधे,	पिन् <input type="text"/>	पिन् <input type="text"/>	1
सकाशात्,	सविधे,											
.....											
.....											
.....											
पिन् <input type="text"/>	पिन् <input type="text"/>											
XVI.	प्रबन्धलेखनम् —	5										
50.	विषयप्रस्तावना	1										
	विषयस्य निरूपणम्	3										
	उपसंहारः ।	1										